

Posudek bakalářské práce

Autor/ka práce: Oskar Helcel

Název práce: Tvář jako index: Lidská tvář prizmatem strojového vidění v kontextu všeobecného dohledu

~~Posudek vedoucí/ho práce~~ ✘

Posudek oponenta/ky ✔

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Michal Šimůnek, KF FAMU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně – F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce.....	A
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu.....	B
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu.....	B
Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol.....	A
Jazyková a stylistická úroveň práce.....	C
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě).....	B
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava.....	A
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru.....	B
Celkové hodnocení bakalářské práce.....	B

Slovní hodnocení bakalářské práce včetně otázek, k nimž se diplomant/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Oskar Helcel se ve své bakalářské práci věnuje aktuální problematice strojového rozpoznávání tváře (dále jen FR), přičemž toto téma vhodně zasazuje do širšího kontextu vztahu člověka a stroje, respektive do kontextu úvah o problematice společnosti dohledu. Práce má logickou strukturu a pozitivně hodnotím skutečnost, že si je autor vědom řady různých aspektů, které s problematikou využívání FR pro bezpečnost či komerční účely souvisí. Autor tak z řady souvislostí vybírá a postupně představuje následující: psychické a neurologické aspekty rozpoznávání lidské tváře; souvislosti soudobých FR s ranými podobami využívání fotografie pro katalogizaci lidských tváří a pro účely sociální kontroly (Bertillon, Galton); historii technologického vývoje FR zaměřenou zejména na vývoj od 60. let 20. století a na kontroverzní využívání FR technologií po 11/09/2001; vybrané umělecké projekty, které se snaží FR kreativně zneužívat a upozorňovat tak na jejich sociální rizika.

Z výše uvedeného shrnutí obsahu práce je patrné, že i přes autorovu snahu omezit problematiku FR jen na „omezený“ okruh subtémat, práce stále zabíhá do velkého množství oblastí, které by sami o sobě mohly být samostatnými tématy pro

kvalifikační práci. Díky tomu se autor může dílčím aspektům věnovat jen na omezeném prostoru, což v některých případech vede k určité zkratkovitosti a opomíjení některých důležitých souvislostí.

Více prostoru a zohlednění širšího literárního kontextu by si tak podle mého soudu zasloužil zejména vztah fotografie a fotografického portrétu k FR. Např. srovnání historických „dohlížecích“ technik využívání fotografie se současnými technologiemi FR by si zasloužily více pozornosti a důkladnější práci s literaturou (v práci mi např. chybí odkaz na knihy *Burden of Representation*, *The Disciplinary Frame* a esej *Mindless Photography* od J. Tagga). Rovněž tak postrádám reflexi koncepce tzv. operativních obrazů (viz např. umělecké projekty a texty od H. Farockiho či T. Paglena, kniha *Nonhuman Photography* od J. Zylinské nebo *Technologies of Vision* od S. Andersona), která s problematikou FR a technických obrazů velmi úzce souvisí. Představení koncepce společnosti dohledu založené na jediném (byť relevantním) zdroji považuji rovněž za poněkud zjednodušující (viz např. nedávno vydaná kniha *Our Biometric Future: Facial Recognition Technology and the Culture of Surveillance* od Kelly A. Gates).

Z jazykového a stylistického hlediska je práce přijatelná, vyskytuje se v ní však velké množství typografických chyb (mezerou neoddělená slova) a překlepů, místy se objevují stylisticky méně obratné formulace. Citace se autor zjevně snažil zpracovat poctivě a z hlediska citační etiky je jeho práce podle mého soudu korektní. Důkladněji měl však přistupovat k formátování samotných odkazů v poznámkách pod čarou a v závěrečném seznamu literatury (bibliografické údaje jsou zpracovány nejednotně a např. u internetových odkazů chybí datum přístupu na odkazovanou stránku).

I přes výše uvedené připomínky předložil Oskar Helcel uspokojivou kvalifikační práci, ve které prokázal, že je schopen zpracovat zvolené téma, dohledat, prostudovat a využít uspokojivé množství zdrojů a sestavit argumentačně dostatečně kompaktní text. Pozitivně hodnotím schopnost zohlednit aktuální kauzy týkající se FR technologií (iPhone Face ID apod.) a poukazování na to, jak FR technologie pronikají z roviny „policejního“ dohledu do soukromých a intimních sfér naší každodennosti.

Otázky k obhajobě:

V jakých ohledech nás strojové (operativní, automatizované, algoritimizované, dehumanizované) využívání technických obrazů nutí revidovat koncepcie fotografie, které byly s tímto médiem spojovány před nástupem digitálních technologií, které využívání FR a operativních obrazů výrazně umocnily? Proměnil se nějak vztah fotografie-znaku k referentu, který zachycuje? Co se stalo s kategorií autorství? Do jaké pozice je posouván divák? Kdo se vlastně dívá na snímky pořizované FR technologiemi? Jak se proměňuje funkce a sociální role technických obrazů? Jak se proměnila role a funkce kamer?

Datum: 31. 7. 2018

Podpis: .....